

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **KONREO, v. o. s.**, se sídlem Jana Nečase 1343/29, Brno, insolvenční správce úpadce **FAU, s. r. o.**, se sídlem Pekařská 1639/79, Opava, zastoupen JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem se sídlem Českobratrská 1403/2, Ostrava, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 7. 2018, č. j. 32996/18/5100-41453-711400, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 10. 2018, č. j. 25 Af 48/2018 - 19,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** právo na náhradu nákladů **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalobou ze dne 26. 9. 2018 se žalobce jako insolvenční správce společnosti FAU s. r. o. domáhal zrušení výše nadepsaného rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 149646/17/4300-12715-050550.

[2] Krajský soud v Ostravě žalobu postoupil Krajskému soudu v Brně jako místně příslušnému soudu. Odkázal na § 12a zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky (dále jen „zákon o finanční správě“), dle kterého v oblasti působnosti Specializovaného finančního úřadu jako správního orgánu prvního stupně je k řízení ve správním soudnictví místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště nebo sídlo, popřípadě, v jehož obvodu se zdržuje. Krajský soud v Ostravě uvedl, že ačkoliv žalobce v této věci vystupuje jako insolvenční správce úpadce, nic to nemění na tom, že vystupuje vlastním jménem, protože

je sám žalobcem (navrhovatelem). Žalobcovo sídlo se přitom nachází v obvodu Krajského soudu v Brně.

II. Kasační stížnost

[3] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.).

[4] Stěžovatel se domnívá, že určovat místní příslušnost na základě sídla insolvenčního správce daňových subjektů je proti smyslu § 12a zákona o finanční správě.

[5] Pouze daňový subjekt je v hmotněprávní rovině daňovým dlužníkem a nositelem všech práv a povinností vůči orgánům Finanční a Celní správy České republiky, nikoliv insolvenční správce. Veškeré předcházející spory daňového subjektu těmito orgány (včetně Specializovaného finančního úřadu) byly koncentrovány u Krajského soudu v Ostravě, jakožto soudu místně a věcně příslušného.

[6] Stěžovatel poukazuje na to, že smyslem § 12a zákona o finanční správě je dle důvodové zprávy, ze které cituje, mimo jiné zajištění, aby nedošlo ke koncentraci jakékoliv agendy pouze u jednoho soudu. Přitom pro výkon činnosti insolvenčního správce daňového subjektu s obratem vyšším než 100.000.000 Kč nebo s více než 100 zaměstnanci (tedy např. společností FAU s. r. o.) je vyžadováno získání zvláštního povolení insolvenčního správce. V seznamu insolvenčních správců uveřejněného na webových stránkách insolvenčního rejstříku je evidováno celkem 39 insolvenčních správců se zvláštním povolením. Z 39 správců jich má 16 sídlo v obvodu Městského soudu v Praze, ale pouze 1 v obvodu Krajského soudu v Plzni, a 2 v obvodech Krajského soudu v Ústí nad Labem a Českých Budějovic. Výklad §12a zákona o finanční správě tak odporuje záměru zákonodárce rovnoměrně zatížit krajské soudy agendou sporů proti Specializovanému finančnímu úřadu.

[7] Stěžovatel dále uvádí, že insolvenční správce daňových subjektů se v průběhu insolvenčního řízení může zcela nezávisle na vůli daňových subjektů měnit (např. na základě rozhodnutí insolvenčního soudu dle § 31 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenčního zákona). Při ustanovení nového insolvenčního správce se sídlem v obvodu odlišného krajského soudu by tak mohlo dojít ke změně místní příslušnosti, a to v krajním případě opakovaně, čímž by bylo zcela nadbytečně zatěžováno soudní řízení.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud předně podotýká, že v souladu se závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, č. 3271/2015 Sb. NSS, není podání kasační stížnosti proti usnesení o postoupení místně příslušnému soudu podle § 7 odst. 6 s. ř. s. spojeno s poplatkovou povinností ani s povinným zastoupením advokátem. Nejvyšší správní soud proto zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost po stěžovateli nepožadoval.

[10] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[11] Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] Stěžovatel se domnívá, že místní příslušnost soudu by měla být určena dle sídla dlužníka (daňového subjektu) a nikoliv dle sídla insolvenčního správce.

[13] Podle § 12a zákona o finanční správě platí, že: *„v oblasti působnosti Specializovaného finančního úřadu jako správního orgánu prvního stupně je k řízení ve správním soudnictví místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště nebo sídlo, popřípadě v jehož obvodu se zdržuje.“*

[14] Totožnou otázkou se Nejvyšší správní soud v minulosti již několikrát zabýval. V projednávané věci má procesní postavení žalobce (navrhovatele) insolvenčního správce, který podal žalobu vlastním jménem, není zde proto podstatné, komu byla napadeným rozhodnutím uložena hmotně-právní povinnost. Vzhledem k tomu, že žalobce má sídlo v Brně, je soudem místně příslušným k vyřízení věci Krajský soud v Brně. Krajský soud v Ostravě tedy žalobu správně postoupil dle § 7 odst. 5 s. ř. s. (srov. usnesení ze dne 5. 1. 2017, č. j. Nad 239/2016 – 51, ze dne 5. 10. 2016, č. j. Nad 217/2016 – 42 či ze dne 5. 6. 2016, č. j. Nad 83/2016 – 47).

[15] Se stěžovatelem lze souhlasit, že cílem úpravy obsažené v § 12a zákona o finanční správě je snaha zabránit koncentraci všech sporů vedených proti rozhodnutím Specializovaného finančního úřadu u jednoho soudu. Obecně je místní příslušnost soudu dle § 7 odst. 2 s. ř. s. dána dle sídla správního orgánu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. Dle tohoto obecného pravidla by tak veškeré spory, ve kterých vydal rozhodnutí v prvním stupni Specializovaný finanční úřad, musel rozhodovat Městský soud v Praze, jakožto soud, do jehož obvodu spadá sídlo tohoto úřadu. Specializovaný finanční úřad má však celorepublikovou působnost, jednalo by se proto o neúměrné zatížení tohoto soudu. Proto § 12a zákona o finanční správě konstruuje pravidlo, dle kterého se v případě, že ve věci v prvním stupni rozhodoval Specializovaný finanční úřad, odvíjí místní příslušnost krajského soudu od obvodu, ve kterém má navrhovatel bydliště nebo sídlo, případně v jehož obvodu se zdržuje.

[16] Stěžovatel proto namítá, že výklad pravidla obsaženého v § 12a zákona o finanční správě tak, jak ho provedl krajský soud je v rozporu s jeho účelem. V této souvislosti lze odkázat na stanovisko Pléna Ústavního soudu ze dne 21. 5. 1996, Pl. ÚS-st. 1/96, ve kterém Ústavní soud vyslovil, že: *„v případě aplikace právního ustanovení nutno prvotně vycházet z jeho doslovného znění. Pouze za podmínky jeho nejasnosti a nesrozumitelnosti (umožňující např. více interpretací), jakož i rozporu doslovného znění daného ustanovení s jeho smyslem a účelem, o jejichž jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoliv pochybnost, lze upřednostnit výklad e ratione legis před výkladem jazykovým.“* Účel § 12a zákona o finanční správě však není výše uvedeným jazykovým výkladem nikterak popřen či ohrožen. Žaloby pravidelně podávají samy daňové subjekty, kterých se rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu a následně odvolacího správního orgánu týká. Insolvence daňového subjektu a stav, kdy za daňový subjekt jedná insolvenční správce je pouhou výjimkou. Není tedy důvod se od zaujatého výkladu odchylovat.

[17] Stejně tak nelze se stěžovatelem souhlasit, že změnou insolvenčního správce může dojít ke změně místní příslušnosti. Místní příslušnost soudu je určena na základě rozhodných okolností, které existovaly v době zahájení řízení. Pozdější změna rozhodných skutečností (jako je změna insolvenčního správce, případně pouze změna jeho sídla) tak na určení místně příslušného soudu nemá vliv (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 10. 10. 2007, č. j.

Nad 13/2007-39, č. 1458/2008 Sb. NSS či usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 11. 2018, č. j. Nad 99/2018 – 75). Jedná se o vyjádření zásady *perpetuatio fori*, tedy trvání příslušnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[19] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2019

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu